

SUUREN VALIOKUNNAN LAUSUNTO 4/2014 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (jättedirektiivien muuttaminen)

Valtioneuvostolle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 26 päivänä syyskuuta 2014 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän U 36/2014 vp ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (jättedirektiivien muuttaminen) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että talousvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle. Suuri valiokunta on saanut ympäristöministeriöltä lisäselvityksen asiasta 8 päivänä joulukuuta 2014.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- ympäristöneuvos Riitta Leinen, ympäristöministeriö.

Viitetiedot

Suuri valiokunta on saanut asiasta lausunnot talousvaliokunnalta (TaVL 38/2014 vp) ja ympäristövaliokunnalta (YmVL 23/2014 vp).

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus ja valtioneuvoston kanta

Komission jättedirektiivien muutosehdotuksen sisältö ja valtioneuvoston sitä koskevat kannat ilmenevät valtioneuvoston kirjelmästä U 36/2014 vp.

Lisäksi valtioneuvoston on antanut suurelle valiokunnalle 10.12.2014 lisäselvityksen (ym-

päristöministeriön muistio 8.12.2014), jossa otetaan erityisesti kantaa niihin keinoihin, joita Suomella on käytettävissään jäte- ja biomateriaalista valmistettujen polttoaineiden tuotannon edistämiseksi EU-tasolla yleisesti ja nyt esillä olevan direktiiviehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleistä

Toimialansa mukaisesti suuri valiokunta ottaa tässä lausunnossa kantaa vain Suomen kansalliseen tavoitteeseen asetantaan EU-tason neuvotte- luissa ja yhteistyössä. Valiokunta pitää kuitenkin

kin tärkeänä, että myös kansalliset asiaa koskevat ratkaisut, toimenpiteet ja viranomaisille annetut toiminta- ja soveltamisohjeet ovat yhdenmukaiset Suomen EU-tason tavoitteiden kanssa.

Suomen neuvottelutavoitteista

Suuri valiokunta yhtyy valtioneuvoston asiantuntijakuulemisessa täsmennettyyn kantaan ja tukee talousvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan tavoin direktiiviehdotuksen yleistä tavoitetta edistää unionin resurssitehokkuutta ja kiertotalouden päämäärien saavuttamista tehostamalla jätteen syntymisen ehkäisemiseen sekä jätteen kierrätyksen ja muun hyödyntämisen lisäämiseen tähtääviä toimia.

Kiinnittäen huomiota ympäristövaliokunnan ja talousvaliokunnan lausuntoihin suuri valiokunta pitää perusteltuna valtioneuvoston U-kirjeessä kuvattuja kantoja jätealan määritelmästä, uudelleenkäytön valmistelun ja kierrätyksen prosessuaalisista tavoitteista, kaatopaikkakäsittelystä, tuottajavastuusta ja valvonnasta.

Valtioneuvoston ja erikoisvaliokuntien tavoin suuri valiokunta katsoo myös, että neuvotteluissa on pyrittävä yritysten ja viranomaisten hallinnollisen taakan vähentämiseen ja menettelyjen yksinkertaistamiseen. Ehdotuksen jatkovalmisteluissa erityistä huomiota on lisäksi kiinnitettävä siihen, ettei ehdotus sisällä säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa kansallisen cleantech-liiketoiminnan edistämisstrategian sekä biotalouden kehittämistä, uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämistä ja uusiutuvien polttoaineiden laatua koskevien tavoitteiden kanssa. Samalla on huolehdittava siitä, että jätteen kierrätystä koskevat tavoitteet toimivat samansuuntaisesti EU:n ilmasto- ja energianpolitiikan tavoitteiden kanssa.

Saamansa selvityksen perusteella suuri valiokunta arvioi, ettei osana nyt esillä olevan asian käsittelyä ole mahdollista saada tukea ehdotuksille, jotka merkitsisivät muutosta jätedirektiivin (2008/98/EY) mukaiseen jätehierarkian ja kierrätyksen määritelmään. Ottaen erityisesti

huomioon jätedirektiiviin sisältyvä mahdollisuus poiketa jätehierarkiasta (4 artikla) ja säännökset siitä, millä edellytyksillä jätteen biologinen käsittely voidaan luokitella kierrätykseksi (komission päätös 2011/753/EY), asiantuntijakuulemisissa on esitetty, että jätedirektiivi tai sen kierrätystavoitteet edelleen mahdollistavat kehittyneiden biopolttoaineiden valmistuksen jätteistä. Valiokunta edellyttää, että tämä tavoite saavutetaan. Valiokunta edellyttää lisäksi, että valtioneuvosto edistää cleantech-liiketoimintaa ja kehittyneiden biopolttoaineiden ja muiden jätteistä jalostettujen tuotteiden tuotantoa ja käytäntöä ja poistaa lainsäädännön esteitä muilla toimin.

Edellä esitetty huomioon ottaen suuri valiokunta katsoo, että erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, etteivät direktiiviehdotuksen mukaiset kiristyvät kierrätystavoitteet luo esteitä biopolttoaineiden tuotannolle myöskään sellaisissa tilanteissa, joissa tuotantoa ei jätelainsäädännön mukaan voida katsoa kierrätykseksi. Vastaavasti on varmistettava, ettei biopolttoaineiden kestävyyskriteereitä koskevan nk. ILUC-direktiiviehdotuksen käsittely johda jätehierarkia- ja kaskadiperiaatteen liian jäykkään tulkintaan. Valtioneuvoston tulee myös vaikuttaa aktiivisesti EU:ssa vireillä olevaan jätteen käsittelyn parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) koskevan vertailuasiakirjan valmisteluun ja näin lisätä suomalaisten cleantech-prosessien tunnettavuutta maailmalla, parantaa kierrätysraaka-aineiden laatua ja kasvattaa niiden kysyntää sekä edistää uusien, kierrätysmateriaaleja hyödyntävien prosessien kehittämistä. Yhtäläisen tärkeätä on vaikuttaa siihen, että kehittyneiden biopolttoaineiden markkinoille luodaan nykyistä paremmat edellytykset sisämarkkinoilla, ja että uusi komissio edistää tätä tavoitetta mm. liikenesektoria ja EU 2030 -energia- ja ilmastopakettia koskevilla toimilla. Valiokunta kiinnittää huomiota myös EU-rahoituksen (mm. NER-400 -rahasto) saatavuuden merkitykseen kehittyneitä biopolttoaineita koskevien innovatiivisten hankkeiden edistämisen kannalta.

Lausunto

Lausuntonaan suuri valiokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston
kantaan korostaen edellä esitettyjä nä-
kökohtia.*

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Riitta Myller /sd	Mauri Pekkarinen /kesk
vpj.	Paula Lehtomäki /kesk	Tuomo Puumala /kesk
vpj.	Paavo Arhinmäki /kesk	Vesa-Matti Saarakkala /ps
jäs.	Sirkka-Liisa Anttila /kesk	Kimmo Sasi /kok
	Jouni Backman /sd	Anni Sinnemäki /vihr
	Juho Eerola /ps	Jouko Skinnari /sd
	Christina Gestrin /r	Kimmo Tiilikainen /kesk
	Jukka Gustafsson /sd	Tytti Tuppurainen /sd
	Maria Guzenina /sd	Sinuhe Wallinheimo /kok
	Pietari Jääskeläinen /ps	Anne-Mari Virolainen /kok
	Elina Lepomäki /kok	Peter Östman /kd
	Anne Louhelainen /ps	vjäs. Johannes Koskinen /sd.
	Lasse Männistö /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Anna Sorto.